

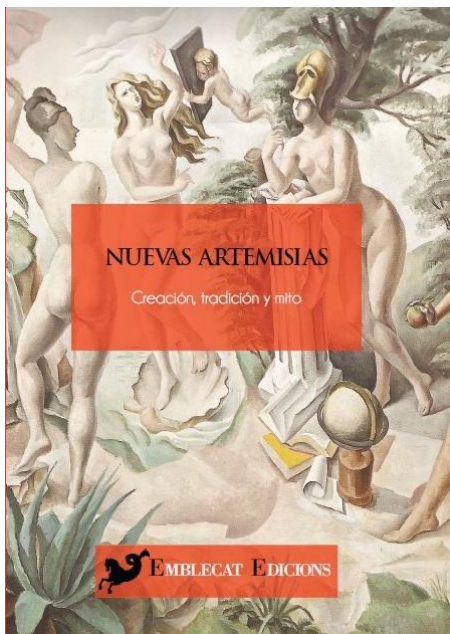

ASSOCIACIÓ CATALANA D'ESTUDIS
D'EMBLEMÀTICA. ART I SOCIETAT

Emblecat

NUEVAS ARTEMISIAS

Creación, tradición y mito

Editorial: Emblecat Edicions

Any: 2014

Pàgines: 184

Llengua: castellà

Autors: Marisol Barrientos Lima, Roberta Bogoni, Laura Casal-Valls, Esther García-Portugués, Alina Gavrus, Jose A. Ortiz, Alma Reza i Diana Reza.

Text de presentació: Rosa Regàs

Emblecat (Associació Catalana d'Estudis d'Emblemàtica. Art i societat), és una plataforma cultural creada el 2010 per investigadors interessats en la difusió d'estudis en diferents àrees de les humanitats com la història, la història de l'art, la iconografia i l'emblemàtica, entre altres, com a eines i metodologia per llegir i interpretar les imatges vinculades a una cultura, en tots els períodes històrics, països i llengües, amb especial atenció en temes vinculats amb Catalunya.

Emblecat fomenta l'intercanvi d'estudis entre diferents disciplines, per tant són recerques interdisciplinàries en les que s'incorporen a les àrees abans esmentades d'art, història, iconografia i emblemàtica les d'heràldica, antropologia, arqueologia, literatura, música, filosofia, filologia, i inclús les ciències.

Nuevas Artemisias és una recopilació d'estudis dedicats a la dona que intenta fer reflexionar a lector sobre la presència femenina i el paper que ha jugat en la societat. Com ha evolucionat la seva imatge en el món i en la història de l'art durant segles, des de l'àmbit familiar al laboral, del mite a la tradició. Els autors tracten els temes en entorns dispars per recuperar de l'oblit artistes i creadores, valorar el treball d'unes modistes i el que suposa l'aparició de la màquina de cosir, mostrar el lloc que ocupa la dona en els rituals de casaments en tres cultures diferents, la transmutació de un ser mític en dona idealitzada o aquella que és vista com *femme fatale* o antropòfaga. Totes elles són dones que evocuen l'esperit de les Artemísies de l'Antiguitat i de l'època Moderna, però al mateix temps tenen el seu lloc en el món contemporani. Éssers amb voluntat i caràcter propi que no renunciïn a res i fins i tot fan gala de la seva condició femenina.

"Els investigadors que intervenen en aquest llibre, semblen estar convençuts que no existeix coneixement sense debat i és a partir de la lectura dels diferents textos que el configuren, com el lector va adquirint consciència d'altres mirades cap a la dona i d'altres situacions que van més enllà de les creències religioses, apropant-se a manifestacions quotidianes, mítiques, creadores i nefastes.

Mirades en femení que sorprenen perquè són un reflex de les debilitats humanes i increïbles en el món actual perquè repeteix vicis i aberracions ancestrals, malgrat ser envaïts per una excessiva informació". Rosa Regàs

Resums

Creadores mexicanes, més enllà de Frida Kahlo

Alma Reza i Diana Reza

Després de la revolució mexicana de 1910 els creadors, interessats en allunyar-se de la influència europea introduïda pel règim del dictador Porfirio Díaz, van buscar noves formes d'expressió per reivindicar la presència del poble, la seva llengua i les seves tradicions amb un marcat caràcter nacionalista. D'aquesta època es coneixen

generalment artistes com Diego Rivera, José Clemente Orozco i Frida Kahlo. La presència d'artistes femenines com Maria Izquierdo, Nahui Ollin o Fanny Rabel, en aquest context de lluita i reivindicació, encara que poc conegudes, cobra vital importància, el seu talent, rebel·lia i profund amor per la terra tindrà una nova visió femenina.

La màquina de cosir: de l'alliberació a l'esclavitud femenina

Laura Casal-Valls

Aquest treball estudia l'arribada a Catalunya d'un element tan important per a la indústria com fou la màquina de cosir, per entendre'n les causes i analitzar quines foren les conseqüències socials de la seva entrada a les cases. L'assimilació de la màquina de cosir com un atribut femení és força evident: l'aparició de la màquina de cosir suposà una revolució en el desenvolupament d'algunes tasques tradicionalment femenines però, lluny del que es pugui pensar, molt sovint es convertí en una peça més de l'engranatge de l'esclavitud laboral femenina.

El personatge femení en les llegendes artúriques. Els exemples de *Perceval el Gal·lès* (1978) i *Excalibur* (1981)

Marisol Barrientos Lima

La llegenda artúrica ha produït un volum inabastable de reinterpretacions literàries i visuals. En aquest text analitzem dues de les reformulacions que van sortir a la llum a finals dels anys 70 i principis dels 80 en l'àmbit cinematogràfic: *Perceval el Gal·lès* d'Eric Rohmer i *Excalibur* de John Boorman. Centrem el nostre estudi en la figura del personatge femení en dos films que opten per una presentació diferent de la llegenda: mentre Rohmer planteja una estètica decididament medieval i es basa en Chrétien de Troyes, on el text resulta de vital importància; Boorman aconsegueix una història de gran impacte visual i pretén presentar la globalitat de la llegenda.

Quan assassinar és un art: dones criminals del surrealisme

José A. Ortiz

Aquesta investigació vol presentar la presència femenina en l'art surrealista. El focus d'atenció és l'artista René Magritte (1898-1967) i la iconografia del crim. L'equació crim-surrealisme-dona és una proposta per analitzar alguns aspectes de l'obra del pintor belga i el seu entorn cultural i artístic.

La sirena. D'híbrid a dona. Cant, bellesa i engany

Esther Garcia-Portugués

La literatura, la música i la història de l'art han denostat la imatge de la sirena per així millor lloar les qualitats de l'home. A través dels segles se l'ha associada amb algun atribut beneficiós per arribar avui dia i trobar en ella a la dona ideal per a l'home. Aquest camí en el temps uneix posicions dispars i controvertides en la literatura. Tenen el seu inici en Homer, són recollides en els Bestiaris i canvien el seu significat completament amb Andersen. En la composició musical, l'òpera de Monteverdi es manté devot a les fonts clàssiques, mentre que Debussy i Dvorak s'emmirallen en les llegendes. En l'art, les representacions en mosaics i recipients de l'Antiguitat segueixen el mite. Durant el Renaixement i Barroc es trobarà algun poder protector en la seva imatge per arribar al segle XX quan se sublimarà la seva bellesa. Un trajecte per les Belles arts que s'inicia amb les mortíferes sirenes de l'*Odisea* i culmina amb la representació idealitzada de seva figura en el cinema.

La dona i el matrimoni en tres cultures diferents

Alina Gavrus

El matrimoni es considera un pas important en la vida d'una dona i en els pobles de Nador (Marroc), Turceni (Romania) i Guangzhou (Xina). Aquest pas ve acompanyat de diferents tradicions que combinen els símbols amb desitjos de bona fortuna i fertilitat per a la nova parella. La núvia és l'epicentre al voltant del qual giren tots els costums i el punt de mira en quant a supersticions, i es per aquesta raó que es creu que el futur de la relació depèn de què ella compleixi amb tots els requisits

necessaris. Les mares ocupen un lloc secundari, apareixent en escena només en moments determinats i, en alguns casos, com a Romania i a la Xina, la madrina i les dames d'honor són considerades inclús més importants que elles.

Àngels i dimonis: l'univers femení en l'obra de Joan Miró

Roberta Bogoni

La imatge de la dona impregna tota l'obra de Miró, adaptant-se formalment i conceptualment a l'evolució del seu llenguatge artístic. Les figures femenines es transformen al llarg del recorregut artístic mironià, desenvolupant rols i funcions simbòliques diversificades. Si en un primer moment la dona encarna, amb la seva forma icònica i arcaica, la terra catalana, posteriorment arriba a identificar-se amb l'univers, fins a convertir-se en ell. El resultat d'aquesta evolució és una distorsió formal del cos femení, portada al límit en el anys coincidents amb els dramàtics fets històrics europeus. És en aquests nivells més salvatges de la creació mironiana on els nus eròtics, monstruosament deformats, assumeixen un rol de crítica social i reflecteixen la visió i el posicionament de l'artista.

Per més informació adreçar-se a:

Alma Reza. Coordinadora de comunicació

alma.emblecat@gmail.com /Telèfon 650 865 320

www.emblecat.com